

Riikka Purra ps

## Kirjallinen kysymys tutkintavankien valvonnasta

### Eduskunnan puhemiehelle

Lain mukaan millään viranomaisella ei ole selkeää oikeutta valvoa sitä, että tutkintavangit eivät tahallisesti häiritse rikostutkintaa. Pahimmillaan yhteydenpitorajoitusten valvomatta jättäminen tarkoittaa sitä, että esitutkinnoissa näyttö saattaa vesittyä kokonaan tai vääriä henkilöitä tuomiin vakaviin rangaistuksiin. Yhteydenpitorajoitusten valvomatta jättäminen hidastaa esitutkinnoita, mikä lisää myös esimerkiksi tutkintakustannuksia ja sitoo poliisin resursseja.

Oikeusministeriö ilmeisesti esittää ratkaisuksi vankien oikeuksien kaventamista: kun kielletään vangilta kaikki viestintä, minkään viranomaisen ei tarvitse valvoa vangin viestintää. Nykyisellään yhteydenpitokielloilla rajoitetaan tyypillisesti vain vangin viestintää rikoskumppaneiden kanssa.

Ministeriön kaavailema lakimuutos saattaa hyvinkin tarkoittaa sitä, että niin kutsuttuun totaali-eristykseen määrättyjen tutkintavankien määrä vankiloissa kasvaa nykyisestä. Vankiloille eristysten valvonta vie jo nykyisellään paljon resursseja. Yhteydenpitorajoitusten tiukentaminen lisää myös vankien itsetuhoista käyttäytymistä, joka on vakavasti vankilaturvallisuuteen vaikuttava tekijä. Vankiloissa henkilöstöpulaa jo nyt.

Oikeusministeriö esittää, että jos jatkossa valvontaa on tehtävä vangitulle rikostutkinnan aikana, poliisin tiloissa sen tekee poliisi ja vankilassa vankilaviranomainen. Vankilaviranomainen ei omaa samanlaista tietämystä siitä, mikä tarkalleen voi haitata rikostutkintaa. Vain poliisilla on tiedossaan rikostutkinnan kulku ja yksityiskohdat. Toisin kuin poliisille, vankilaviranomaisille laki ei anna oikeutta kuunnella vankien yksityisiä keskusteluja pelkän yhteydenpitokiellon perusteella. Asiantuntijat näkevätkin, että valvontavastuu tulisi antaa poliisille riippumatta siitä, missä tutkintavanki on sijoitettuna.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Miten hallitus aikoo varmistaa vankiloiden valvontahenkilöstön riittävyyden ja*

*aikooko hallitus nopealla aikataululla huolehtia siitä, että valvontavastuu tutkintavangista tulee poliisille riippumatta siitä, missä tutkintavanki on sijoitettuna?*

**Kirjallinen kysymys KK 595/2022 vp**

Helsingissä 21.11.2022

Riikka Purra ps